

Урысые Федерацием и Президент и Указ

Урысые Федерацием
икъэралыгъо наградэхэр
афэгъэшъошэгъэнхэм
ехылылагъ

Щыфхэм якъэгъэнжъынкIэ блэнагъэу зэрхыагъэм пае Лыжьхужъныгъэм иорден Адыгэ РеспубликэмкIэ Кошхъэблэ районым щыщ Хьамырзэ Рэмзан Сэфэрбий ыкъом (дунаим ехыжыгъ) фэгъэшъошэгъэнэу.

Урысые Федерацием
и Президентэу Владимир ПУТИН
Москва, Кремль
Юныгъом и 10, 2012-рэ ильэс
N 1267

Урысыем исанитар- эпидемиологие къулыкъу зызэхашагъэр непэ ильэс 90-рэ мэхъу

Адыгэ Республикэм исанитар-
эпидемиологие къулыкъу
иофышIэху ыкIи иветеранху
лыгътэныгъэ зыфэтшIыхэрэр!

Урысыем исанитар-эпидемиологие къулыкъу зызэхашагъэр ильэс 90-рэ зэрэхурэм фэшI гуфэбэныгъэ хэлъу тышгъуфэгъушIо!

РСФСР-м инарднэ комиссархэм я Совет и Декретэу «Республикэм исанитарнэ къулыкъу хьамырзэ зыфIоу мы лъэныкъом епхыгъэ пшъэрхьэр зэшIозыхыщт станциехэм яИофшIэн зэрэхъэгъэгъэщтыр къызыгъэнэфагъэм 1922-рэ ильэсым Юныгъом и 15-м кIэтхэгъагъэх.

Уахътэу блэкIыгъэм кыкIоцI къулыкъу икхъоныгъэкIэ гъогу кьин зэпчыгъ, цIыфхэм япсауныгъэ къэухъумэгъэным ыкIи хэгъэгум санитар-эпидемиологие лъэныкъомкIэ Иофхэр гъэтэрзэгъэнхэм илахышхо ахышхыагъ. Мы къулыкъу мэхъаншхо иI, ащ шылажъэхэрэм яIэ-пIэсэныгъэ, теубытагъэу ыкIи гутыныгъэу ахэлъым бэкIэ ялътыгъэу щыт Урысыем ишъолъыр зэфэшъафхэм ыкIи муниципальнэ образованиехэм экономикэмкIэ хэгъоныгъэу ашIыштыр, цIыфхэм ящылажIэрэ япсауныгъэрэ дэгъунхэмкIэ социальнэ пшъэрхьэр зэшIохыкIэу афэхъуштыр.

Тицыхъэ телъ тапэкIи шъуиофшIэн кIэухышIухэр фэхъунхэм шъу-зэрэдэлэжъэгъэщтыр, санитар-эпидемиологие лъэныкъомкIэ тишъолъыр щынэгъончъэу щытыным шъунаIэ зэрэтежъэгъэщтыным.

Къулыкъу ИофышIэхэм ыкIи иветеранхэм тафэлъаIо псауныгъэ пытэ, насып яIэнэу, Адыгэ Республикэмрэ здытти Хэгъэгъушхоу Урысые Федерациемрэ яфедэ зыхэлъ Иофэу агъэцакIэрэм гъэхъэгъагъэхэр щылажIэху!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу ИЩЭ Мухъамэд

Сурэтэр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгеим федеральнэ IэпыIэгъу къыратышт

Адыгеим и Лышхъэу ТхьакIушынэ Аслъанрэ Урысые Федерацием и Правительствоэ и Тхьаматэ игуадзэу Ольга Голодецэ ИофшIэгъу зэлукIэгъоу здыряIагъэм республикэм исоциальнэ-экономикэ политикэ илэныкъо шъхьалэхэм шахэ-плъагъэх. ЗэлукIэгъум джащ фэдэу хэлъжыагъэх Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, Къэралыгъо Думэм идепутатэу Натхъо Разыет ыкIи Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем.

Ольга Голодец хигъэунэфыкIыгъ социальнэ Иофыгъохэм язэшIохынкIэ ыкIи пшъэрхьэр зыфашIыжыгъэхэм ягъэцкIэнкIэ республикэм ипашэхэр зэкIэлъы-кIокIэ гъэнэфагъэ яIэу Иофым зэрэкIоллагъэхэр. Федеральнэ гупчэм мылкъу IэпыIэгъоу къыратыгъэр Адыгеим кыгъэ-шъыпкъэжыгъ, джащ пае республикэм социальнэ Иофыгъо заулэхэм язэшIохынкIэ джыри IэпыIэгъу тедзэ къыратышт. Пстэуми апэу кIэлэцIыкIу IыгъыпIи 10 кIэу шыгъэным пае бюджет чIыфэ кы-Iэклагъэхьащт. НепэкIэ кIэлэцIыкIу IыгъыпIи 127-у республикэм итым зэкIэ сабыйхэм чIыпIэ ашагъотынэу хурэп. Шъугу къэтэгъэкIыжы, Юныгъом и 1-м

ехъулIэу кIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэм ячэзы нэбгырэ мини 10 фэдиз зэрэхурэр, ежэхэрэм азыныкъом нахьыбэр республикэм икъэлэ шъхьалэ шэпсэу.

Федеральнэ гупчэр псауныгъэм икъэухъумэн уахътэм диштэу шызэхэщэгъэным и Программэ джыри сомэ миллион 320-м ехъу кыфыхагъэкIышт. Мылъкоу къафатIупщырэр игъом ыкIи шIуагъэ кытэу Адыгеим егъэфедэ: Юныгъом и 1-м ехъулIэу Программэм кыдылтыгъэрэм ипроцент 80 агъэцкIэгъах. ШэкIогъум и 1-м ехъулIэу Программэм кыдылтыгъэрэ Иофхьабзэхэр: къэралыгъо ыкIи муниципальнэ зээгъыныгъэху гъэцкIэжыны Иофхэм япхыгъэу шытхэр, медицинэ ыкIи компьютер оборудованиер кызылэ-кIэгъэхъэгъэныр — гъэцкIагъэ хуштых. Ащ нэфэшъафэу Урысыем шыпсэурэ цIыфхэм ыпкIэ хэмылгъэу медицинэ IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэным ичIыпIэ программэ тетэу Iээгъу уцхэр аэкIэгъэхъэгъэнхэм тегъэпсыхагъэу сомэ миллион 200 фэдиз хурэ ахъщэ тедзэ республикэм кыфатIупщышт.

Адыгеир федеральнэ инвестиционнэ

программэм хэгъэхъэгъэным Иофыгъуи мы зэлукIэгъум кышталыгъ: анахъу ар зэпхыгъэр радиологическэ комплекс гъэпсыгъэныр ыкIи лъэпкъ проектэу «Псауныгъ» зыфиIорэм кыдылтыгъэрэ Иофхьабзэхэм язэшIохын 2013-рэ ильэсым республикэр хэлъжэныр ары. Ащ да-кIоу лъэпкъ онкологическэ программэу «ЦIыфхэм онкологием ылэныкъокIэ IэпыIэгъоу аратырэр нахьышIоу зэхэщэгъэныкIэ Иофхьабзэхэр» зыфиIорэри ащ кыхеубытэ. Адэбз узым иллыкIырэр республикэмкIэ нахь макIэ ху-гъэми, пстэумкIи узэу зэ-

рыллыкIыхэрэр пшъэхэмэ, ятIонэрэ чIыпIэр ащ еубыты ыкIи Урысыем гуры-тымкIэ шъхьадэкIы. Гу-лэынтфэ узхэм арыллыкIыхэрэм япчыагъи зэрэбэу къэнэжы. Адыгеим и Лышхъэу Ольга Голодец цигъэгъозагъ лэынтфэхэм яIээгъэным епхыгъэ гупчэ зэрэхъащэщтыр. Ар Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым хэ-тышт. Джащ фэдэу Мыекъопэ къэлэ кли-ническэ сымэджэщым лэынтфэхэм япхыгъэ отделение шагъэпсышт. Мы зигугъу къэтшIыгъэ медицинэ учрежде-ниехэм игъэкIотыгъэ гъэцкIэгъэжыныу ашашIырэм ыуасэ сомэ миллион 200-м шъхьадэкIышт.

Краснодар лэынтфэ гупчэу шIыкIагIэхэр агъэфедэхъэу операциехэр зыщызэ-шIуахыхэрэм чIыпIэхэр кышчыфахагъэ-кIынхэм иамали мы зэлукIэгъум шытегу-щылагъэх.

— Республикэр псауныгъэм икъэухъу-мэнкIэ уахътэм диштэрэ лъэгэпIагъэхэм анэсы хуыгъэ. Куоу зэгупшысэгъэхэ поли-тикэу хэгъэгум ипашэхэм кыагъэнэфа-гъэмрэ тэри теубытэгъэ пытэу ащ игъэ-цкIэнкIэ тиIэмрэ ар кыагIэуагъ. Шып-къэ, республикэ ыкIи федеральнэ бюд-жетхэм инвестициехэм алэныкъокIэ мылкъоу кыахэкIыштым анахь мэхъан-шхо иI. Федеральнэ гупчэм IэпыIэгъоу кытитырэм пае тыфэраз, — хигъэунэ-фыкIыгъ ТхьакIушынэ Аслъан.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ипресс-къулыкъу

Шъхьэлэхъо Азмэт:

«Сызфэгъэзагъэр зэрэгъэцакIэрэр хэгъоныгъэхэм кыаушыхъатыным сыдигъокIи сыпыл»

Тэхъутэмыкъое район админист-рацием ипашэу Шъхьэлэхъо Азмэт мы ильэсым игъэтхэпэ маз зыха-дзыгъэр. Ар 1968-рэ ильэсым къуа-джэу Псэйтыку кышчыхъугъ, ащ щапIугъ. 1985-рэ ильэсым гурыт еджапIэр кызеухыр ары совхозэу Хьахъуратэм ыцIэ зыхьырэ ком-байнерым иIэпыIэгъоу ИофшIэн зыригъэжъэгъагъэр. Нэужым ащ сэ-нэхъат зэфэшъафэбэмэ защиушэ-тыгъ. Апэрэ апшъэрэ гъэсэныгъэр физическэ культурэмкIэ Краснодар икъэралыгъо институт щызэригъэ-гъотыгъ. Ар кызеухыры спорт еджа-пIэм Иоф щылагъ. Азмэт дзюдом-

рэ самбэмрэкIэ спортым имастер, УФ-м изаслуженнэ тренерыцIэр кылэжыгъ. 1990-рэ ильэсым къэралыгъом зэхъокIыныгъэу кы-щыхъугъэхэм ежэ ищыIэныгъи зэ-хъокIыныгъэхэр кыхалхъагъэх. 1993-рэ ильэсым кышчыублагъэу ар Iахъзэхэлэ обществэу «Кубань-агроавтотехсервис» зыфиIорэм игъэ-цкIэкIоу пащэ игуадзэу Иоф ышIагъ, гъогушI компаниеу «Дорожник» зы-фиIорэм ипашэ игуадзэщтыгъ, ком-паниеу «Мэзмафэм» игенеральнэ пэцагъ, компание купэу «Автобан» ипашэ иапэрэ гуадзэу щытыгъ. Ио-фэу ышIэрэмэ адакIоу ащ ятIонэрэ

апшъэрэ гъэсэныгъэри зэригъэгъо-тыгъ, Пшызэ мэкъумэщ универси-тетыр кыушыжыгъ, общественнэ Иофхэм апылгыгъ. Шъхьэлэхъо Аз-мэт АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм Тэхъутэмыкъое районынкIэ идепутатэу Iогъогъоу хадзыгъ, Краснодар иобщественнэ организа-циеу «Адыгэ Хасэм» итхьамэтагъ. Районым имэфэки ипэгъокIэу Шъхьэ-лэхъо Азмэт зылудгъэкIагъ, Иоф-шIэн зыщыригъэжыагъэм, мээзэ за-улэм кыкIоцI зэшIуахышъугъэхэм, ягухэлэ шъхьалэхэм ар кыатедгъэ-гушылагъ.

(ИкIэух я 3-рэ н. ит).

Сомэ миллиард 63-рэ атефэшт

бгъуитлукмкИ федэ кытфэзы-хышт проектхэр щыфэныгъэм щыпхырытэщых, зэзэгъыныгъэу тызыклатхэхэрэр игъом, шлокI имылэу дгъэцкIэнхэм мэхъанэшхо ятэты, — еlо Тхьаклуцынэ Аслъан.

Шъачэ щыклошт форумым зыфэбгъазэмэ, инвестицие кыхалхъанэу республикэм кыгъэлъэгъоштыр мыгъэ бэ-кIэ нахыбэ хъугъэ. Сомэ миллиард 63-рэ зытефэрэ проект 52-рэ ыгъэхъазырыгъ. Мэхъанэшхо зиlэ зеклоном даклоу, промышленностым, мэкъумэщ хызмэтым, псэолъэшынэм, нэмыкI лъэныкъохэмкIи инвестиционнэ проектхэр щылэх. Зеклоныр пштэмэ, проект ыкIи предложении 9 (сомэ миллиарди 10 атефэ) Адыгеим инвесторхэм алигъохышт. Джащ фэдэу промышленнэ комплексым ылъэныкъокIэ сомэ миллиард 24,5-рэ зытефэрэ проект 12, псэолъэшынэм — проект

17 (сомэ миллиард 14-м ехъу), агропромышленнэ комплексым — сомэ миллиард 15 фэдиз зытефэрэ инвестиционнэ проект 14 кыгъэлъэгъоштыт.

Республикэм ипашцэхэм анахъу аналэ зытырагъэтырэр ыкIи бэкIэ зыщыгугъыхэрэр зекло-зыгъэпсэфыплэ зэхэ-тым кыдыхэлъытагъэу илъэс

Ахэм ашыщэу анахъ гъэшlэ-гъоныр ыкIи ахъабэ зыплэу-хъащтыр метрэ 220-рэ зикIы-хъэгъэ бизнес-гупчэу псыхъоу Пшызэ исэмэгу нэкпкъ шашы-нэу рахъухъэрэр ары.

Мыекъуапэ инвестиционнэ предложение 11 кыгъэхъазы-рыгъ. Ахэр зэфэшхъафых: чэтхэр зыщахъухэрэ фабрикэм кышшегъэжыагъэу аквапаркым ишlын нэсыжъэу. Джащ фэдэу илъэс пчъагъэхэм къаклоцI тикъэлэ шхъалэ ыпашхъэ щыт гумэкIыгъохэм ядэгъэзыжыкын флорышlэн зыгъэкIышт про-ектхэри щылэх. Ахэм ашы-щых хэкIыр зыщыдагъэкIышт технопаркым игъэпсынрэ хъакIэщэу «Адыгея» зыфилорэм игъэкIотыгъэ гъэцкIэ-жыкынхэр ешыллэгъэнымрэ.

псаум Iоф ышlэным телъы-тэгъэ зыгъэпсэфыплэ чыплэу «Лэгъо-Накъэ» ишlын ары. Форумым къекIоллэшт инвесторхэу мы проектым игъэцкIэн кыхалхъэ зышlоигъохэр зы чыплэ исхэу тикъушхъэхэм ядэхэгъэ, амалэу алэкIэлхэр зэрагъэшlэнхэ алъэкIышт, ащ пае аужырэ шапхъэхэм адистэрэ шыкIэхэр агъэфедэштых.

Адыгеим имуниципальнэ образованиехэр пштэхэмэ, инвестиционнэ проектхэр анахыбэу къэзыгъэхъазырыгъэр Тэхьутэмыкьое районыр ары.

Кошхъэблэ районым проек-ти 7 кыгъэхъазырыгъ. Ахэм къадыхэлъытагъ сомэ милли-ард пчъагъэ зытефэшт индуст-риальнэ паркым игъэлсын.

Мы аужырэ илъэси 5-р пштэмэ, Адыгеим иэкономикэ со-мэ миллиард 70-рэ фэдиз ин-весторхэм кыхалхъагъ. А пчъагъэм джыри хэгъэхъо-гъэнымкIэ Шъачэ щыклошт форумым ишlуагъэ кызырэкIоштым щэч хэлъэп. Респу-бликэм ипашцэхэм ащкIэ зэшlуа-хырэр бэ.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Я XI-рэ дунэе инвестицион-нэ форумэу «Шъачэ 2012-рэ» зыфилорэр Юныгъом и 20-м кышшегъэжыагъэу и 23-м нэс-клошт. Хабзэ зэрэхъугъэу, Уры-сыем ишъолтыр зэфэшхъаф-хэм къарыкIырэ лIыкIохэм адаклоу, IэкIыб инвесторхэри мы Iофтхъабзэм къеблэгъэ-щтыт. Урысыем щыщ нэбгы-рэ миниим ехъумэ ыкIи IэкIыб кэрал 40-мэ къарыкIыштхэм форумым хэлажэхэмэ ашlоигъоу пэшlорыгъэшъэу зарагъэ-тхыгъ. Къэралыгъомрэ бизне-сымрэ зэзыпхырэ Iофтхъабзэм Урысыем ипашцэхэри хэлэжэн-хэу ары зэрагъэнафэрэр.

Илъэс заулэ хъугъэу мы фо-румым Адыгэ Республикэр ча-нэу хэлажэ, кыгъэхъазыры-рэ инвестиционнэ проектхэм Iо-фым хэшlыкI фызилэхэм осэ-шл афашlы. Бизнесым сыд фэдэрэ лъэныкъокIи Iэпылэгъу фэхъугъэн зэрэфаер, респу-бликэм иэкономикэ хэбхоньгъэхэр ышlынхэм пае ащ кыхалх-хэрэ инвестициехэм япчъагъэ нахыбэ шlыгъэным мэхъан-эшхо зэриIэр, ащ даклоу Iоф-шlэплэ чыплэкIэхэр кызылэ-хыгъэнхэр пшъэрылэ шхъалэу зэрэщыгъэр АР-м и Лышхъэу Тхьаклуцынэ Аслъан мызэу,

мытlоу ипсалтэ кышчыхыгъэ-щыгъ.

— Адыгеир непэ инвестор-хэмкIэ хъопсагъоу щыт, соци-альнэ-политическэ рэхъатны-гъэ илэ, зэзэгъыныгъэу тшlы-хэрэм алъэныкъокIэ пшъэдэ-кIыжэ тхыным тыфэхъазыр. Бизнесменхэу республикэм иэкономикэ ахыщэ кыххэзыл-хэ зышlоигъохэм тагурэlо,

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фы-рилэу гъэсэныгъэм ылъэныкъокIэ Iоф зэришlэрэм, кыткIэхъухъэхэрэм яплун-рэ яегъэджэнрэкIэ гъэхъагъэхэр зэри-шlыхэрэм, кIэлэцIыкIухэм творческэ амалэу ялэхэм зыгъэушъомбгъугъэным ышхъэкIэ илахэ зэрэхышlыхъэрэм афэшl Адыгэ Республикэм и Къэралы-гъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ кыфагъэшъошагъ **Дубровина Зое Владимир ыпхъум**, Красногвардей-скэ районымкIэ селюу Садовэм дэт МБОУ-у «Гурыт еджапIэу N 5-м» ипа-щэ плуныгъэ IофымкIэ игуадзэ.

Адыгэ Республикэм культурэм-кIэ и Министерствэ гухэкIышхо щыхъугъ муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэу «Джэджэ районым» культу-рэмкIэ и ГъэlorышlапIэ ипашцэу, Адыгэ Республикэм культурэмкIэ изаслуженнэ Iофышlэу Нэгъой Нэфэст Рэмэзан ыпхъур игъонэмы-сэу дунаим зэрехыжыгъэр ыкIи щымылэжыым иунагъорэ илахыл-хэмрэ афэтхъаусыхэ.

2013-рэ илъэсым иапэрэ мэзих гъэзеткIэтхэгъур едгъэжыагъ!

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъу лъапIэхэр!

Лъэпкъ гъэзетыр кызытхыкIы зышlоигъохэм апае Урысыем и Почтэ икъутамэу Адыгэ Республикэм щылэм **иотделениехэм, ООО-у «Адыгея-Интерсвязь»** зыфилорэм икиоскхэм ыкIи «Адыгэ макъэм» **иредак-ция дэжэ щыт киоскым Юныгъом и 1-м гъэзет кIэтхэныр ащырагъэжыагъ.**

Почтэм иотделениехэм мыщ фэдэ уасэхэмкIэ лъэпкъ гъэзетым шъуащыкIэтхэн шъульэкIышт:

— **сомэ 398-рэ чапыч 16-кIэ** — тхъэмафэм 5 кыдэкIэу нэкIубгъуий хъурэ гъэзетэу **52161-рэ индекс** зилэм;

— **сомэ 380-рэ чапыч 04-кIэ** — фэгъэкIотэныгъэ зилэхэм апае **52162-рэ индекс** зилэм;

Мыекъуапэ щыпсэурэ гъэзетеджэхэр!

«Адыгэ макъэм» иредакция дэжэ щыт киоскым индексхэу **52161-рэ, 52152-рэ, 14289-рэ** зилэхэм **соми 140-кIэ** шъуащыкIэтхэн шъульэкIышт. (Мыщ щыкIатхэхэрэм киоскым ежъ-ежырэу гъэзетыр чIахыжызызэ ашlышт).

ООО-у «Адыгея-Интерсвязь» икиоскхэм тигъэзет **соми 150-кIэ** шъуащыкIэтхэшт. (КIатхэхэрэм гъэзетыр киоскым чIахыжызызэ ашlышт).

Къалэу Мыекъуапэ дэт хызмэтшlапIэхэу, организациехэу, учреждениехэу **корпоративнэ шlыкIэм** тетэу гъэзет **экземпляр 15-м** кышшымыкIэу кызытхыкIыштхэм редакцием **сомэ 200-кIэ** щыкIэтхэнхэ алъэкIышт.

Университетхэу, институтхэу, еджапIэхэу корпоративнэ шlыкIэм тетэу гъэзет **экземпляр 20-м** кышшымыкIэу кызытхыкIын зимурадхэр редакцием **соми 150-кIэ** щыкIэтхэнхэ алъэкIышт.

НЫБДЖЭГЪУ ЛЪАПIЭХЭР, ШЪУКИАТХ ЛЪЭПКЪ ГЪЭЗЕТЫМ!

НЕПЭ — ТЭХЪУТЭМЫКЪОЕ РАЙОНЫМ ИМЭФЭКИ

ШЪХЪЭЛЭХЪО АЗМЭТ: «СЫЗФЭГЪЭЗАГЪЭР ЗЭРЭЗГЪЭЦАКІЭРЭР ХЭХЪОНЫГЪЭХЭМ КЪАУШЫХЪАТЫНЫМ СЫДИГЪОКІИ СЫПЫЛЬ»

— Район пащэхэмрэ цыфэу шысэуэхэрэмрэ зыпары зэпхыныгъэ азыфагу имыльэу сыккэуагъ, — кьеуатэ Азмэт. — Цыфхэм администрацием ялофыгъо кырахыылэн, упчлэ ялэмэ кычлэханхэш, ащ изэхэфын фэгъэзагъэхэм залуагъэклэн, джэуап агъотын амал ялагъэп. Ары апэу сэ кызыщезгъэжыагъэр, ау ар юф мыпсынклэу кычлэкыгъ. Пчэдыжъ кьэс цыфэу кысэуаллэхэрэм анэмыклэу, зыщезгъэблагъэхэрэ мафэу тхыамафэм кыыхэкырэм нэбгырэ 60 — 70-рэ фэдиз кьаклоштыгъ. Мэзиплым кыкклоцл гумэклыгъоу кытаыхыллагъэхэм ащыщыбэр зэшлэхын тлэкыгъэ, непэ кьаклорэм ипчяагъэ нахь маклэ хьугъэ... Программэ зэфэшхьафхэм кьадыхэллытагъэу е кьадыхэмыллытагъэми, атефэу цыфхэм чыгу лыхъуу районим аритын фаехэр гъэнэфагъэу шытыгъэхэп. Ащ пае проектхэр дгъэхъазырыхи, чыгухэр зыщяттыштхэр кыыхэтхыгъэх, чъэпыогъу мазэм ыклэм нэс тхыльэу ащ ищыклагъэхэр хъазыр зыхъухэклэ зытефэхэрэм афэдгоштыгъ.

— **Поселкэу Яблоновскэм илофхэм аужырэ илэсхэм бэрэ ягугъу кьашлэу зэхэтхыгъ...**

— Ары, ащкли узыгъэгумэклыныбэ шылэу сыккэуагъ, непи юфыгъохэр зэшлэхыгъэхэу плон плэккышттэп. Поселкэм сэ сыщэпсэуш, игумэккыгъохэр тло зэтетэу сигумэккыгъох, дэгъу дэдэуи сэшлэх. Ахэр дэгъэзыкыгъэхэ зэрэхъуштхэм куоу сызегупшысэм поселкэм илофыгъохэм ахалплэмэ пстэури кыгурылонэу, хэбзэгъэуцугъэхэр, программэхэр ышлэхэу, илофшлэн хэшлык ин

кьезгъэблэгъагъ. Мэзэ заулуэ юф зыздатшлэрэм кыкклоцл зэшлэхыштхэрэ маклэп. Гушылэм пае, псыкычлэшыллэу, башнеу 4 дгъэуцугъэ, псырыккылаплэу зэблэтхъунэу едгъэжыагъэр километри 4-м ехъу, урами 3-мэ ягъогухэр зэтетэгъэпсыхъажыкы, электричествэм иккэуаплэу поселкэм илэри зэклэ зэблэтэхъу, мары мы мафэхэм футбол ешлэпшлэу едгъэжыагъ, нэбгырэ 200-м тельгъэ кьэлэцлыккы лыгыпллэ шытшылэнэу тэгъэхъазыры. Арэу шытми, поселкэм илофхэр ащ шыухыгъэхэ хъушттэп, етлупшыгъэу зеушъомбгъуш, илофшлэнэу кыккыккыштыр бэ.

— **Кьэлэцлыккы лыгыпллэм игугъу кьэпшыгъ... Ащклэ лофыгъохэр непэ тыдэкли шылэх пломи хъушт.**

— Тэри ахэр тилэх, дэдгъэзыжыгъэхэуи плон плэккышттэп, ау нахыпэккэ хэккыпллэ зэрэшымылагъэм юфыр тетыхъэп. Чыплэ 800 — 900 фэдиз охътэ благъэм кьэхъунэу шыт. Мы уахътэм кьэлэцлыккы лыгыпллэу тэшлэ. Зыр поселкэу Яблоновскэм шытэгъэуцу, адрэр кьуаджэу Козэт дэт гурыт еджаплэм шытэгъэпсы. Кыхъашт илэсми тлу районим шытшылэнэу ыуж тит. Арэу шытми, мыщ а юфыр шытыухыгъэу плон плэккышрэп. Районим хэхъо, зеушъомбгъу, псэолэшлыныр лъэшэу шыжъот. Унаккэу кьашлыхэрэр кьащэфхэш, цыфхэр ачлэхъажыкы, ау ахэм якьэлэцлыккыхэр зыдащэнхэ шылэп. Ар тэ тшлгъэ кьыдэфэжыкы. Ащ фэшл псэолэшлхэм унэу кьагъэуцухэрэм ащыпсэуштхэм ящыклагъэр зэккэ ябюджетхэм, япроектхэм кьащыдалыгътэнэу зэгъыныгъэхэр адэтшлэхэу

едгъэжыагъ. Джы тапэккэ унэхэм ямызакъоу, кьэлэцлыккы лыгыпллэхэри, нэмыкк социальнэ псэуальэу ящыклагъэхэри кьашлыштхы.

— **Илэсыккэ еджэгъур зырагъэжыжыгъэр бэшлагъэп, ащ еджаплэхэр иккэу фэхъазырхэу тыхъагъэха?**

— Ащклэ ахэм япащэхэм юфэу ашлагъэм тегъэразэ. Тызегурылоу тызэдэлажэ. Юфшлэн шхъалэу ялэр зэккэри игъом зэшлэхыгъ, кьэнагъэр еджэным яягъэ рамыгъэккэу ашлэн альэккыштыр ары, ау... Гухэккыми, еджаплэхэм ягъэцккэжыкы пэлухъашт ахъшэр гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъохэр рагъэжыгъэхэхэу, ары пакклош, ыпэрэ мэзитлур ыклэм нэсыгъэу кьалэлахъэ нылэп. Ащ ялофшлэнхэри егъэгужъох. Арышл, зигугъу кьэсшылгъэ илэсыш бюджетым илэсыккэ еджэгъур зыщаухышттым тефэу еджаплэхэм ахъшэр афэттлупшыгъэу зэрэщыдгъэнфэшттым тыпыль.

— **Азмэт, сыда анахъэу районим ибюджет кы-зэхэзылхъэрэ?**

— Хызмэтшлэплэ инэу итхэр, инвесторэу кьэблагъэхэрэр ары. Тирайон Краснодар зэрэпблагъэм, федеральнэ гъогуитлум зэрэспачырым инвесторхэмккэ хьопсагъоу кьашлы, ау ахэм тащыгугъэу тэри тыщысэп. Инвесторэу кьэблагъэхэрэм лэпылэгъу тызэрафэхъушттым, ялофшлэн нахь зэрэдгъэпсынклэшттым, шхъафитыныгъэ нахыбэу зэряттышттым тыпыль. Сэ сшхъэккэ бизнесым сыккыхэккэи мыщ сыккэуагъэш, кыныгъоу хэлтыр сэшлэ, зэпстэури кьыдэсэллытэ. Инвесторым районим ахъщэ кьызэрэхилхъэрэм имызакъоу, нэмыкк инвесторхэри кьызлэшэнхэ ылтэккышт. Ари кьыдэтэллытэ. Мары предприятиешхохэу ИКЕА, «Мега», «Юг-Авто» зыфэпшлэштхэм зызэрэшаушъомбгъурэм осэ ин кьытфарегъэшлы. Ары тэри тыккызышкырыккышэр.

— **Охътэ благъэм ащ фэдэу инвестицие ин шъуежэу шыта?**

— Мы уахътэм чыдагъэм шыфэ-гъэстыныпхъэхэр зыщыхашлыккырэ завод, логисти-

ческэ гупчэ, технопарк кьэзышлыштхэ инвесторхэм юф адэтэшлэ, ахэм япхыгъэ тхыльхэм ягъэпсын тызэдытегушылэ, тызыккэтхагъэхэри шылэх...

— **Амылэжырэ чыгухэр районим илэхэу, ащ илофыгъо бэрэ Правительствэм кышчалэтэу хъугъэ. Сыда ахэм яшъупэсыгъэр?**

— Непэ амылэжырэ е амыгъэфедэрэ чыгу Тэхъутэмыккэе районим илэу плон плэккышттэп. Зигугъу кьашлыштхыгъэхэр мэкъумэш хызмэтым фэгъэзагъэхэр ары, ау ахэри мы илэсым тылэжыгъэх. Гектар мини 5-м ехъуккэ нахыбэу мыгъэ чылапхъэ хэтлхъагъ. Пынджымккэ, натрыфымккэ, тыгъэгъазэмккэ лэжыгъэ бэгъуагъэ зэрэтилэм тырыгушхоу кьэтлон тлэккышт. Кыхъашт илэсми хэдгъэхон, чыгулэжыным зедгъэушъомбгъун тигухэлъ. Шапсыгъэ псылыгъыплэм мы уахътэм юф зэримышлэрэм кыыхэккыккэ, псымккэ гумэккыгъохэр тилэхэ хъугъэш, насос станциехэр кьэтщэфыжыкыхэш, зэтэдгъэуцожыкыхэу ыуж тит. Псэу аккэдгъэхъоштыр шылэ зыхъуккэ, джыри гектар мини 5 пын-джэу тылэжыкы тлэккышт. Мэкъу-мэшым фэмыгъэзэгъэ чыгу лыхъэм ягугъу пшлын зыхъуккэ... Мыщ сыккызэкклом чыгуым пае кьатын фаеу, ау кьаамытыгъэу чыфэу сомэ миллион 60-м ехъу хэлгыгъ. Ащ сэ кьэлэцлыккы лыгыпллэу рызгъэуцун слэккышт ыккэи кьелыжышт. Сомэ миллион 11 кьэзытыжыкын фаехэри ахэтыгъэх. Пстэумэ апэу чыфэр елбэтэу кьатыжыкын фаеу кьызшилорэ тхыгъэхэр афэдгъэхыгъэх ыккэи комисије ащ дэлэжъэнэу зэхэтцагъ. Охътэ ккэккы нахыбэхэм кьатыжыгъ, ауж зыккызыгъэнагъэхэм е кьэзымытыжыкы зышлоигъохэм ялоф хыкумым зэхифышт.

— **Сыд фэдэ гухэлъа охътэ благъэм шъуилэхэр, анахь шхъалэу шъуздэлэжъэнэу жъугъэнэфагъэхэр?**

— Районим ибюджет зы илэсэу шымыгъэу, илэсышым тельытагъэу дгъэнафэмэ нахышлоу сеплгы. Ащ мы уахътэм юф дэтэшлэ ыккэи илэсым

ыклэм, бюджетыр зыщытштэн фэе уахътэм, ар хъазыр хъушт. Бизнесым зедгъэушъомбгъу тшлоигъу. Ащ пае чыплэхэр зэтэгъэпсыхъэгъэнхэ фае. Мары чыгу лыхъэр зыщэфыгъэхэу, ахэр ащэмэ мылькушхо аккэ-хыным ежэхэу, ау цыраоу шы-зыгъэллыхэрэм псыр, электричествэр, гъэстыныпхъэ шхъуан-тлэр арашлэнхэу, екклоллэхэр афашлыхэу афэдгъэпытагъ. Ауштэу зэтырагъэпсыхъэхэмэ, ячылгухэр инвесторхэмккэи нахь хьопсагъо хъуштхы. Цыраур хэта зищыклагъэр, ащ районри кьегъэлае. Ныбжыккэхэр бизнесым хэтщэнхэу, ащ фэдгъэ-джэнхэу тыфай. Администрациеми ныбжыккэхэр бэу кьесэгъэблагъэх, ятхыльхэм сахэплэ, зэсэгъашлэх, илофшлэн зэстыгъэхэри шылэх. Ныбжыккэи опыт зэримылэм пае юфшлэпэм зэрамыштэрэм сезэгъыхэрэп. Зыпарэми фэмыгъэ-загъэм опыт тыдэ кьырихы-шта? Етлани, о егъашлэм мы креслэм уисынэу шытэп, илэ-ситфэ юф пшлагъэу, гъэхъагъэ горэ уилэмэ, ар кьыпккэхъу-хъэхэрэм лъябгъэгъэкклотэн фаеу сэлгытэ. Ахэм анэмыккэу, сыккызыхэккыгъэ лъэккыым илофхэми сагъэгумэккы. Шэн-хабзэу тилагъэхэр, тлбзэ зэрэ-члэтынэхэрэм, тиныбжыккэхэм ахэр зэралытымыгъэлэсы-жыкыхэрэм уимыгъэгумэккыи плэккышттэп. Ащклэ апэрэ лъэ-бэкъоу сыдзыгъэхэм ащыщ районим ителевидение иккэ-тынхэм зэхэккыныгъэхэр афашлыхэу унашъо зэрэсшыл-гъэр. Орэдхэр, кьаштохэр кьы-зэрагъэлъагъохэрэми зыпары хэлхъхэрэп, ау ахэр нахь маккэ ашлэнхэш, цыф е унэгъо гъэшлэгъонэу районим исхэм нахыбэу ягугъу кьашлыи фае. Юф зыдэтшлэнэу тилэр, итхъу-хъагъэр бэ. Тапэ едгъэхъушт, «зыпарэми тшлэрэр ищыкла-гъэп» зылоу кьызэтеуцохэрэм тащыщтэп. Сэ сшхъэккэ юф шлэу кьэлэгъон закъом пае юфшлэпэ сылутыныр сикласэп, сызыфэгъэзагъэр зэрэгъэца-ккэрэр хэхъоныгъэхэм кьаушы-хъатыным сыдигъоккэи сыпыль.

— **Шъуигухэлъхэр кьыжъудэхъунхэу тышъуфэлъало.**

— Тхъашъуегъэпсэу. Сурэтым итыр: Тэхъутэмыккэе районим иадминистрацие ипащэу Шхъхъэ-лэхъо Азмэт.

НЕПЭ — ТЭХЪУТЭМЫКЪОЕ РАЙОНЫМ ИМЭФЭКІ

000-у «Зеленый дом» зыфилорэм «голландскэ розэхэр» кыегэкых. Фэбэпнэ зэхэтэу ащ ыгъэуцугъэр гектари 5-м ехъу, лъэхъаным кыздыхырэ ыкІи наукэм кы-гъэуцугъэ шэпхъэ анахъ инхэм адиштэу зэтэгъэпсыхагъ. Пстэ-умкІи кошэ 1500-м ехъу кыща-гъэкІыным телытагъ, оборудо-ваниеу ащ чІагъэуцагъэри розэ кызгъагъэ хъушт лъапсэу агъэтысхъэхэрэри Нидерландхэм къарашых. Джащ фэдэу кызгъа-гъэу кыраупкІыхэрэр мыкІодыхэу охътабэрэ алыгъын альэкІыным фэшІ ищыкІэгъэ оборудование агъэуцугъ. Ар тонн 800 – 1000-м телытагъ. 2007-рз илъэсэу фэбэпнэ кызызэуахыгъэм кы-щыублагъэу сомэ миллион 600-м ехъу инвестициеу кыыхалхъагъ.

Щэпнэ гупчэшхоу «МЕГА» зыфилорэр Тэхъутэ-мыкъое районым анахыбэу инвестициехэр кы-хэзылхъагъэхэм ащыщ. Ар 2008-рз илъэсым кызызэуахыгъ. ПстэумкІи квадратнэ метрэ мини 130-рз хъурэ Гупчэм тучан, шхэпнэ е нэмыкІэу цыфым ифэлэ-фашІэхэр зыщагъэцэкІэрэ чыпІи 190-рз чІэт. Щэпнэ анахъ инэу ащ чІэуцагъэхэм ащыщых ИКЕА, «Ашан», «Леруа Мерлен» зыфилохэрэр. Гупчэм непэ нэбгырэ мини 3-м ехъумэ Іоф щашІэ.

Мы илъэсэу тызыхэтэм ижъоныгъокІэ мазэ аухи кызызэуахыгъ зэхэубытэгъэ щэным пылгышт Гуп-чэшхоу «МЕТРО» зыфилорэр. Евро миллион 22-м ехъу ащ инвестициеу халхъагъ. ПстэумкІи квад-ратнэ метрэ 1200-рз мэхъу, ІофшІэпнэ чыпІи 185-рз кыеты. Гупчэм сатыушІхэр ары анахъэу Іоф зыдишІэрэр.

Алэжыырэ чІыгум хагъахъо

Тэхъутэмыкъое районым игубгъохэм джыдэдэм ащыжъот, зигъо хъугъэ мэкъу-мэш лэжыгъэхэм ялукхыжын ыкІэм фэкІуагъ, бжыхъасэхэм яхэлхъан фежъа-гъэх.

Район администрацием мэкъумэш хызмэтымкІэ иотдел ипашэ ипшъэрылхэр зыгъэцэкІэрэ Мыгу Чэрымэ кызыри-ІуагъэмкІэ, мэкъумэш илъэсыр ыкІэм фэкІуагъ ыкІи зэфэхысыжъэу ашыгъэ-хэм уагъэрэзэнэу щыт. Мы уахътэм пын-джым илукхыжын рагъэжъагъ. Мыгъэ гектар мини 3,517-у ашІагъэм щыщэу гектар 800-м ехъур Іуахыжыгъах. Зы гектарым центнер 50-м ехъу кырахы-жы. Пынджыр кызыгъэкІыгъэхэр пшъэ-дэкІыжъ гъэнэфагъэ зигъэ обществэхэу «АНТЦ», «Чиби», «Прикубанский», КФХ-у «Н.А.Хъагъур» зыфилорэ хызмэ-тшІапІэхэр арых. Комбайнэ 30 фэлизмэ, кызытэмыгуцоу Іоф ашІэ. Ащ нэмыкІэу тыгъэгъазэм, натрыфым ялукхыжын райо-ным шырекІокІы. Тыгъэгъазэу яІэр гектар мини 4-м лъэлэсы, натрыфэу ашІагъэр гек-тар 1769-рз мэхъу. Нэшэ-къэпразхэр —

гектар 40,1-рз, пхъэшхъэ-мышгъэхэр аугъоижыгъах. Джырэ уахътэ бжыхъа-сэхэр зыхалхъашт чІыгур агъэхъазыры. — Ажъоу ыкІи апхъэу чІыгу гектар мин 19 районым ил, — еІо Мыгу Чэрымэ. — Ащ щыщэу чІыгу гектар мин 11-р мыгъэ етыутыгъ. Амылжъэу чІыгу гек-тар мини 8 ти. Ар зыкІэтымылжъырэми ушъхъагъу имыІэу щытэп. Шапсыгъэ псыубытыпІэм псы итыжъэп. Ащ гектар мини 4,5-рз ил блэжын, пынджыр кыщыбгъэкІын плъэкІынэу. Ау псы зэрэщымыІэм кыыхэкІыкІэ пынджыр икъоу тылжъынэу хъурэп. Мыгъэ бжы-хъэсэ коцэу гектар 1326-рз тилагъ. Лэ-жыгъэм илукхыжынкІэ зыпарі пэрыохъу кытфэхъугъэп. Ау кытхыжыгъэр макІэ, гектар пэпчэ центнер 21,9-рз ныІэп. РайонымкІэ зэхэубытагъэу тигубгъохэм коц тонн 2906-рз къарытхыжыгъ.

Ч. Мыгум кызыриІуагъэмкІэ, непэ-рз мафэм ехъулІэу мэкъумэш-фермер хызмэтшІапІэ 29-рз Тэхъутэмыкъое райо-ным ит. ЗэкІэри зэфэдэхэп, техникэр кызылэкІагъэхъагъэу, зылъэ теуцагъэу ахэм ахэтыр макІэп. Мыхэм зэкІэмкІи гектар мин 11-м ехъу алжы. ГъэрекІо ащ фэдэ мэкъумэш хызмэтшІапІэу 14-р ары Іоф зышІагъэр. Ахэм лэжыгъэ гектар мини 6-м ехъу 2011-рз илъэсым рауыгъагъэмэ, мыгъэ гектар мин 11-м нагъэсын альэкІыгъ. Ар зышІушІагъэу альгъэрэр бэмышІэу Тэхъутэмыкъое райо-н администрацием пэщакІэу фашІыгъэ Шъхъэлхъо Азмэт ары. Мы Іофым ишъып-къэу ащ ыналэ тыридзи, чІыгулэжыхэм адэгущылагъ, чІыгур зэралэжын фаер ыкІи иІэпыІэгъу зэаригъэкІыштыр агуригъэуагъ. Ащ ишІуагъэкІэ мыгъэ алэжыырэ чІыгур фэдитІукІэ нахыбэ ашыгъ, кыэкІорэ гъэм а пчъагъэм джыри хагъэхъон гухэлъ яІ, чІыгур зылэжыы зышІоигъоу кыкІэупчІэхэрэр нахыбэ хъугъэ.

Анахыбэу чІыгур зылэжыырэ хызмэ-тшІапІэхэм ащыщых пшъэдэкІыжъ гъэнэфагъэ зыхырэ обществэхэу «Синд-Агро» (гектар 1700-рз), «АНТЦ» (гек-тар 1500-рз), «Чиби» (гектар 550-рз), КФХ-у «Н.Ш.Хъатит» (гектар 1400-рз), КФХ-у «Н.А.Хъагъур» (гектар 600).

Лъэпкъ проектэу «Мэкъумэш хызмэ-тым хэхъоныгъэхэр егъэшІыгъэнхэр» зы-филорэм хахъэу «2008 — 2012-рз илъэс-хэм мэкъумэш хызмэтым ибэдээрхэм гъомылапхъэхэм ыкІи ар зыхашыкІы-щтым альэныкъокІэ хэхъоныгъэхэр ягъэшІыгъэнхэм пае» зыфилорэ къэра-лыгъо программэм кыдыхэлтытагъэу мэкъумэш товар кыдэзыгъэкІыхэрэми, фермерхэми къэралыгъо ІэпыІэгъу къа-раты. Мы программэм районым ихызмэ-тшІапІэхэри, фермерхэри дэгъоу хэлэ-жъагъэх. Ащ нэмыкІэу, «Россельхозбан-кым» чІыфэ кыІахышъ, бжыхъэм раты-жы. Джащ фэдэу къэралыгъор кыадэ-ІэпыІэш, тракторхэм, комбайнэхэм апае гъэстыныпхэр осэ макІэкІэ къареты. Тэ-хъутэмыкъое районым имэкъумэш хызмэ-тшІапІэхэр зэкІэ мыгъэ ащ хэфагъэх. Еутыным кыщегъэжъагъэу Іукхы-жыным нэсэу апелухэрэ гъэстыныпхэр къараты. ЕтІани чІыгъэшІухэм яшІушІэгъэнымкІэ ыкІи кыэкІырэ лэжыгъэр кэ-ухъумэгъэнымкІэ бэмэ фэгъэкІотэныгъэхэр къа-ратых. Къэралыгъор ыкІи районым ІэпыІэгъу кыаз-рафэхъухэрэм фэшІ чІыгу-лэжыхэр ахэм афэразэх.

— Непэ районым гумэкІыгъо шъхъалэу иІэхэм ащыщ техникэр зэримыкъурэр, — еІо Мыгу Чэрымэ. — Ар ащэ-

фынэу зэкІэми афызэшІокІырэп, сыда плэм ахэм ауасэ бэдэд, афэкъудырэп. Техникэр зыщэфыхэрэми ащ рагъэлэ-жъэн, тракторым тырагъэтІысхъан цыф-хэр агъотыхэрэп. НыбжыкІэхэр губгъом итэу лэжъэнхэу фаехэп. Ащ кыыхэкІэу техникэр, цыфхэр нэмыкІ районхэм къа-рытщыхэзэ Іоф ятэгъашІэ. Район адми-нистрациери, мэкъумэшымкІэ отделри, фермерхэри тызэгъусэхэу тызэдэлэпыІэ-жы. Сыда плэм мэкъумэш-промыш-леннэ район тызэрысыр. ЕтІани Красно-дар екІурэ гъогум тыпэлусышъ, шъоф-хэр зэкІэ тэ кытфалъэгъух. Лэжыгъэу илър зэхэкІыхъагъэу е чІыгур амылэ-жыгъэ хъумэ ар тэ тынап.

Ч. Мыгум кызыриІуагъэмкІэ, адрэ илъэсхэм ягъэпшагъэмэ, мыгъэ лэжы-гъэу кыахыжыгъэр нахыб. Гектар мини 5-м кырагъэхъугъ. Коцэу кырахы-жыгъэр мэкІагъэ нахъ мышІэми, ащ осэ дэгъу зэрилэм чІыгулэжыхэр ыгъэгъу-шІуагъэх. Зы килограммыр сомі 9-м кІахъ. Тыгъэгъазэм уасэу иІэми уигъэ-рэзэнэу щыт, сомэ 16-м кыдэфэ. Джащ фэдэу натрыфми уасэ иІэнэу щэгугъых. Лэжыгъэу кырахыжыгъэр Краснодар краим иІелеваторхэм арагъагъо. Хъамэ зигъэхэм ялэжыгъэ ачІагъагъо.

НЕПЭ — ТЭХЪУТЭМЫКЪОЕ РАЙОНЫМ ИМЭФЭКІ

ТЭХЪУТЭМЫКЪОЕ РАЙОНЫМ ИПСЭОЛЬЭШІ ХЪЫЗМЭТЗЕХЪАШЭХЭР

Цыфым ищыкІэгъэ пстэури къыдалъытэ

Тэхъутэмыкье районым псэ-
ольэшыным аужырэ ильэсхэм
лъэшэу зыщешьомбгъу. Мы
лъэныкьом щылыжэрэ Іофшлэ-
плэхэм районыр къызыгъэдэхэрэ
ыкІи псэукІэ амалышлэхэр къэ-
зытырэ унакІэхэр къызэрэра-
шылхэхэрэм имызакъоу, бюдже-
тым хэхьоныгъэ инхэр рагъэ-
шых. ООО-у «ЭкоСтрой-Юг»
зыфилорэр псэольэшІ къызмэт-
шлэлэ анахь инэу итхэм ащыщ.
2006-рз ильэсым къыщыуб-
лагъэу Іоф ешІэ. ПсэупІэ зэхэ-
хэм ягъэпсын нахьыбэу ар зы-
пылбыр. Ильэс 16-м къыкІоцІ
къатыбэу зэтет унэ 20-м ехъу
ыгъэуцугъэу цыфхэр ащпсэух.
Мы уахътэм Іофшлэплэм псэупІэ
зэхэтэу «Молодежнэкі» зэджа-
гъэхэр поселкэу Яблоновскэм
щегъэпы. А чЫплэр ары тэри
районым тызэкІом пащэхэм тыз-

шаукІагъэр. Унэхэм ащыщхэр
аухыгъэхэу, екллэплэхэр зэты-
рагъэпсыхъэщтыгъэх.

Унэхэм ящэнкІэ къызмэтшІа-
плэм илофшлэу Хьадыпэшэо За-
ремэ къызэрэтилуагъэмкІэ, пстэ-
умкІи ащ фэдэу псэупІэ 24-рз
мы чЫплэм шагъэуцугъэ, ар зы
район цыкІу мэхъу, 11-р ашы-
гъах. Тфэу зэтет унитІу мы ильэ-
сым ыкІэм нэс атІупшыщт. КІымафэми псэольэшІын Іофхэр
къызэтырагъэуцощтхэп, шІы-
кІақІэу агъэфедэхэрэм яшІуа-
гъэкІэ ильэсым зэпамыгъэу Іоф
ашІэн алъэкІы.

— Унэхэм яшІын лъэхьаным
къызыдихыгъэ шапхъэхэм ади-
штэрэ шІыкІэхэри псэольап-
хъэхэри щытэгъэфедэх, ащ имы-
закъоу, цыфэу ащыпсэуцхэм
ащыкІэгъэ пстэури къащыдэлъы-
тагъ, — къытилуагъэ Заремэ.

Мы псэупІэ зэхэтым унэ шы-
зыщэфымэ зышІоигъуабэмэ ащ
ишІын ахъшэ къыхалхъэ. Нэб-
гырэ пэпчъ хэушъхьафкІыгъэу
Іоф дашІэзэ, ахэм яшІоигъоны-
гъэхэр къыдэлъытагъэу фэтэрхэр
агъэпсых. Джащ фэдэу шаплэхэр,
фэІо-фашІэхэм ягъэцэкІэн фэ-
гъэзэгъэщт салон зэфэшъхьаф-
хэр, кІэлэцІыкІухэм апае джэ-
гупІэхэр, автомобилхэм яуцу-
плэхэр шызэтырагъэпсыхъэх.
Заремэ тызэрэщигъэгозагъэм-
кІэ, псэупІэм ишІын уимылъку
хэмылхьагъэу, ау фэтэр щып-
щэфы пшІоигъомэ, ипотекари,
ны мылкъури бгъэфедэнхэ
плъэкІыщтых, нэмыкІэу псэукІэ
амалэу цыфхэм яІэр нахьышІу
шыгъэным фэгъэпсыгъэ про-
граммэ зэфэшъхьафхэми пред-
приятіер ахэлажэ. Ипотекэ къэ-
зытырэ банк зэфэшъхьафи 8-мэ
къызмэтшІаплэм Іоф адешІэ.

«ЭкоСтрой-Югым» нахьыпэ-
кІи мыщ фэдэ псэупІэ зэхэтэу а
поселкэ дэдэм шигъэпсыгъэм
цыфхэр еклужыгъэх. Ари мы
«Молодежнэм» фэдэу зэтыри-
гъэпсыхъагъ. Къэралыгъо пшъ-
рылхэхэри къызмэтшІаплэм егъэ-
цакІэх. ГушыІэм пае, джырэ-
благъэ Пшызэ мэкъумэщ уни-
верситетым испорткомплекс
ашІи атыгъ. ТапэкІи гухэлъ ин-
хэр ялэх, псэольэшІыным инэ-
мыкІ лъэныкьохэми зашаушэты-
мэ ашІоигъош, пстэури къадэ-
хъунэу тафэлъало.

Къалэм удэмы- сыми, къэлэ псэукІэ уилэщт

Лъэхьаным диштэу зэтэгъэп-
сыхъэгъэ унэхэр къызыгъэуцухэ-
рэм ащыщ ООО-у «Гарантия»
зыфилорэри. Ар поселкэу Инэм
зыщылажэрэр. Аужырэ уахътэм
нахьыбэу Іоф зыдишІэгъэ псэ-
упІэ зэхэтыр ары ащ ипащэу
Ягъумэ Нухъэ тызшылуагъэри.
ПсэупІэ зэтэгъэпсыхъагъэхэм
арыгушхоу къытигъэлъэгъугъ.
Шыпкыбэу площтмэ, уарыгушхо-
ни атефэ. Бэу зэтетхэу унитф зэ-
пэлут, зы шагу яІ. Нэм къылъэ-
гъурэр дэхэ дэдэу зэтэгъэпсы-
хъагъ, цыфхэри щэпсэух. Къалэм

удэмысыщтми, къэлэ псэукІэ
зэрэщыуиштыр гъэнэфагъэ.

— Шыпкыбэу площтмэ, тиу-
нэхэр пыутхэп, — къылуагъ фир-
мэм ипащэ. — Ау лъэхьаным
диштэу зэрэзетэгъэпсыхъагъэ-
хэм, цыфым ищыкІэгъэ пстэури
къащыдэлъытагъэу, псэукІэ амал
дэгъухэр къызэрэрттыхэрэм къы-
хэкІыкІэ, тымыщшугъэ зыпарі
къахэкІыгъэп.

Унэ пэпчъ хэушъхьафкІы-
гъэу агъэфэбэнэу гъэпсыгъэ, фэ-
тэрхэм гъэстыныпхъэ
шхуантІэу, псэу ыкІи
электроэнергиеу ашагъэ-
стырэр зыфэдизым инэпэ-
еплхэр арытых. Мыщ
псэупІэ шызыщэфы зы-
шІоигъохэми ипотекари,
ны мылкъур, нэмыкІ шІы-
кІэхэр къызфагъэфедэнхэ
алъэкІыщт. ЕтІани мы
псэупІэ зэхэтыр ашІыхэ-
мэ, яІофхэр ащ шауыхы-
рэл. А унэхэм яфэІо-
фашІэхэм ягъэцэкІэни ежъ
фирмэу «Гарантиер» фэ-
гъэзагъ, гъэІорышІэкІо
компаниеу щыт.

Ягъумэ Нухъэ тызэрэ-
щигъэгозагъэмкІэ, мы-
хэм анэмыкІэу унитІу мы
поселкэ дэдэм шагъэуцугъ, ахэм
цыфхэр ащпсэух, джыри къат
пчъагъэу зэтетхэу уні 3 рагъэ-
жъагъ. Джащ фэдэу псэупІэ-ком-
мунальнэ хъызмэтым зэхьокІы-
ныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэ-
хыгъэ программэм къыхиуыбтэу
унэ зэтетхэм гъэцэкІэжъынхэр
язышІыллагъэхэми ащыщых.

ХЪУТ Нэфэст.

Сурэтхэм арытхэр: **ООО-у
«ЭкоСтрой-Юг» зыфилорэм
иунэхэм ащыщ; фирмэу
ООО-у «Гарантия» зыфи-
лорэм ипащэу Ягъумэ Нухъ.**

ГъэхъэгъэшІухэр ешІых, ыпэкІэ лъэкІуатэ

Автомобильхэр зыщашэрэ
гупчэу «Юг-Авто» зыфилоу Тэ-
хъутэмыкье районым итым «ав-
томобиль къуаджэкІэ» еджэх. Ар
лъэгъупхъэшхоу Краснодар
узэркІорэ гъоунапщэм тет. Гуп-
чэм зэкІэмкІи автомобиль пред-
приятіи 7 епхыгъэу Іоф ешІэ.
Ахэр автомобиль лъэпкхъэу
«Фольксваген», «Шкода», «Пе-
жо», «Опель-каделак», «Хонда»,
«Хундай», «Ягуар».

Компаниеу «Юг-Авто» зыфи-
лорэр ильэс 14 хъугъэу автомо-
бильхэм яфэІо-фашІэхэм ягъэ-
цэкІэн ыкІи ящэн пыл. А уахъ-
тэм къыкІоцІ автомобиль саты-
ум епхыгъэ проект инхэу 12 фэ-
диз Краснодар краим шагъэп-
сыгъ. Гупчэм хэхъэрэ автосало-
нэу «Фольксвагенер» 2010-рз
ильэсым изэфэхьысыжхэмкІэ

Урысыем идилер анахь
дэгъуищымэ ахалытагъ.
Ащ нэмыкІэу, ильэс
зэкІэлыкІохэм щытхэу тхыль-
хэр мымакІэу къыфагъэшъо-
шагъэх.

«Юг-Авто холдингым» игене-
ральнэ пащэ игуадзэу, гупчэхэу
«Фольксваген» ыкІи «Опель»
зыфилорэрэм япащэу Леонид
Волынскэм къызэрилуагъэмкІэ,
предприятіишІымэ адлажэх.
Ахэм ащыщэу 2-р Адыгеим и
Тэхъутэмыкье район итых, ад-
рэхэр Краснодар ыкІи Новорос-
сийскэ ащыІэх. Предприятіер
пштэмэ, «Юг-Авто» зыфилорэ
гупчэм илофшІэн зыдыригъэжъа-
гъэр апэу ІэкІыб къэралыгъом
къыщашІыгъэ машинэ лъэпкхъэу
«Шкодэр» ары ыкІи ащ ишІуагъэ-
кІэ Урысыем икыблэ имыза-
къоу, зэрэхэгъоу автомобиль
дилер инэу захиушъомбгъугъ.

— ТапэкІэ гухэлъэу тилэхэм
ащыщ «Фольксваге-
ныр» «Шкодэр»
ягупчэхэр Мыекъуапэ
къыщызэлутхынхэр
ыкІи ащ фэгъэхьыгъэ
зэзэгъыныгъэхэм гъэ-
рекІо такІэтхагъ, —
ело пащэм. — Пред-
приятіехэр кыхьащт
ильэсым игъэтхапэ
къыщызэлутхынхэм игу-
гъапІэ тил, ау ахэр зы-
щыдгъэпсыщт чЫ-
плэхэр джыдэдэм къэс-
Іоныгоп. «Юг-Авто»
гупчэм имызакъоу,

ІэкІыб къэралым къыща-
шырэ маркэхэм алъэны-
кьокІэ Мыекъуапэ мыр
апэрэ дилерэу къыдэуцощт.

Леонид Волынскэм
къызэрилуагъэмкІэ, хъыз-
мэтшІаплэу «Фольксваге-
ным» гъогу гъэшІэгъон
къыкІугъ. Ильэсым къы-
кІоцІ ащ хэхьоныгъэшхо-
хэр ышІыгъэх ыкІи «Хэгъэ-
гумкІэ анахь дилер дэгъу»
зыфилорэ щытхъуцІэр къы-
фаусыгъ. ХъызмэтшІаплэр
чЫплэ дэгъу зыдэщытыр,
адрэхэм ялбытыгъэмэ, хэ-
хьоныгъэ зышІыхэрэм, зы-
зыушъомбгъухэрэм ащыщ.

— Тэхъутэмыкье рай-
оным ущылэжъэныр гупсэф, —
ело Л. Волынскэм. — Район ад-
министрацием ипащэу Шхъэ-
лэхэу Азмэт дэгъоу тыгурэлэ.
Автомобиль сатыум хэхьоныгъэ
ышІымэ ежъ районми ифедэ зэ-
рэхэлъыр пащэм къыгурыІозз,
ишІуагъэ къызэрэтигъэкІыштым
пыл. ГушыІэм пае, ильэсым
къыкІоцІ республикэ бюджетым
сомэ миллион 25-рз хьакъула-
хъэу итэгъахъ. Ащ ишІуагъэкІэ
районыр зэтырагъэпсыхъэ. Мары
джыдэдэм поселкэу Яблонов-
скэм гъогухэр щашІых. Типред-
приятіе имызакъоу, тиакционер-
хэми фэдэ къызэрахъыштым
тыпыл.

2009-рз ильэсым къыщегъэ-
жъагъэу «Фольксвагеным»,
2010-рз ильэсым щыублагъэу
«Шкодэм» Адыгеим Іоф щашІэ.

«Юг-Авто» зыфилорэр чыжъэу
Іугъэ цІэхэмкІэ къашІэжъы. Апэ
Урысыем къыщашІырэ машинэ
лъэпкхъэу «Ладэм» Іоф дашІэ-
щтыгъэ. Джы «Шкода», «Пежо»,
«Опель-каделак», «Хонда»,
«Фольксваген», «Хундай», «Ягу-
ар» зыфэплощтхэм адлажэх.
ТапэкІи компанием ипредприя-
тиехэм ахигъэхъон гухэлъ иІ.
«Юг-Авто» гупчэр тикъэралыгъо
автомобиль холдинг анахь ин-
хэм ащыщ. Арышъ, мыщ шы-
лажэхэрэр Іэпэлэсэныгъэшхо
зыхэлэ ІофшІлэхэр арых. Крас-
нодар краир зыпштэкІэ, «Фоль-
ксвагеным» рейтингэу шырилэр
проценти 100-м нэсы. Красно-
дар краим имызакъоу, Адыгеим
щэфакІохэр бэу къэкІых, ана-
хъэу Тэхъутэмыкье районым.
Гупчэм бэдзэрым чЫплэу шиу-

бытырэр процент 27-м кІахъэ. Ар
компаниемкІэ къэгъэлъэгъо-
нышІу.

«Юг-Авто» зыфилорэ гупчэм
нэбгырэ миным ехъу шэлажэ.
Ахэр Іэпэлэсэныгъэ ин зыхэлэ
ІофшІлэх. Цыфхэм дахэу
ащыпэгъокІых, шъхьадж шІо-
игъоныгъэу иІэр охътабэ Іа-
мышъу зэрэфагъэцэкІэщтым
пылтых. Дилерскэ гупчэхэр не-
пэрэ шапхъэхэм адиштэу дахэу,
гуІэтыплэу зэтэгъэпсыхъагъэх.
Автомобиль зыщэфы зышІоигъо
унагохэм ясабылхэм апае мыщ
кІэлэцІыкІу джэгулэр ыкІи
шаплэр хэтых. Джащ фэдэу
къыхэбгъэщын плъэкІыщт авто-
мобилер зэрэщашэрэм имы-
закъоу, гъэцэкІэжъын хылылэхэр
мыщ зэрэщашІыхэрэр.

Автомобилым тефэщт мыл-
кур икыоу зымыІэхэм апае ахъ-
щэр чЫфэу банкым къареты.

Гупчэу «Фольксвагеным»
ильэсым къыкІоцІ гурытымкІэ
автомобиль минитІум ехъу ещэ.
Мыгъэ автомобиль минитІурэ
ныкьорэ ыщэгъах. Автомобиль
лъэпкхъэу «Шкодэр» пштэмэ,
мы ильэсым миным кІахъэу Іуа-
гъэкІыгъ.

Автомобильхэр къэзышІырэ
заводэу Москва дэтым компани-
ем зэзэгъыныгъэ дишІыгъэу ащ
къырашых. Ащ нэмыкІэу, маши-
нэхэр чЫплэ зэфэшъхьафхэм,
аныхьбэр ІэкІыб къэралхэм,
къащашІых. Ау ахэм япроцент
70-р Урысыем шаугъо.

Автосалонэу «Фольксваген
Юг-Авто» зыфилорэм мафэ
къэс, дэсыгъо ямыІэу сыхьатыр
8.00-м къыщыублагъэу пчыхъэм
сыхьатыр 8.00-м нэс Іоф ешІэ.

НЕПЭ — ТЭХЪУТЭМЫКЪОЕ РАЙОНЫМ ИМЭФЭКІ

Тэхъутэмыкъое районым иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышынхэмкІэ федэкълуапІэу итхэм зэу ащыщ ООО-у «Домбытхим» зыфиІорэр. Ар поселкэу Яблоновскэм дэт, илъэс зэкІэлъыкІохэм ыльэ пытэу теуцуагъ, зыпкъ итэу хэхъоныгъэ зышыхэрэм ащыщ ыкІи мызэу, мытІоу ащ ищытхэу аригъэуагъ.

«Домбытхимым» 1999-рз илъэсым кыщегъэжыагъэу Іоф ешІэ. Икызылукхын кІэщакІо фэхъугъэр ыкІи ипащэр Афыпсыпэ щыщ Натхэо Пщымаф ары. ІофшІапІэм тызэкІом ащ тылукІэнэу хъугъэп, ягъэхъагъэхэм ахагъэхъо-

Урысые ыкІи Дунэе къэгъэ-лъэгъонхэм пчъагъэрэ такы-щахагъэщыгъ. УзэрытхакІэн плъэкІынэу кыдэдгъэкІы-хэрэм ащыщхэр Урысыем итоваришъэ анахъ дэгъу-хэм ахалытагъ. Район бюджетым хъакъула-хыр игъом итэгъахъ. Ащ нэмыкІэу, Іэпы-Іэгъу зыщыкІагъэу кытэуалІэхэрэм зэкІэми тишъуагъэ ятэгъэкІы.

Предприятием и п р о д у к ц и е нэмыкІхэм къахэ-зыгъэщырэ злъа-шІлэрэ сатыу тамы-

— КъыдэдгъэкІыхэрэм цыфхэр къакІэупчІэх, — еІо Аслъан. — Къыблэ федераль-нэ шъолырым: Ставрополь, Пятигорскэ, Чечэным, Дэгъы-станым ахэр ащыІутэгъэкІы. Продукције дэй непэ кыдэдгъэкІэу цыфым зэ зищэфыкІэ, ятІонэрэм кыюкІолІэжыщтэп. Арышъ, къэтшырэм изытет нахышІу зэрэтшыщтыр тип-шъэрылъ шъхъаІ, ащ щэфакІохэр кыуищэлІэщтых, тэр-кІэ джащ нахъ мэхъанэ зиІэ щыІэп. ТилофшІапІэ ыцІэ кы-зыфагъэфедзэ, продукция нэп-цыхэр кыдэзыгъэкІыхэ зы-шІоигъоухэми тарехыІлэ. Ащ фэдэхэр къэмыхъунхэм ты-

гъэу Іоф ешІэ. Джы Санкт-Пе-тербург и ащ фэдэ щагъэпсы-нэу ыуж итых. ТапэкІи хызы-мэтшІапІэм зырагъэушъом-бгъун гухэлъ яІ. Ау ар псын-кІэ Іофэу щытэп, апэрапшІэ технологием хэшЫкІ дэгъу-физилэ лэжыакІохэр бгъэхъа-зырынхэ фае. НэмыкІ гухэ-лэу яІэхэм ащыщ кыдагъэ-кІырэр Темырым, Урал кІы-бым ащалауагъэкІызэ ашІы-ныр. Ау, зэрэчыжэм кыыхэ-кІэу, ащ текІодэщтыр нахы-бэу кыалытэ. Арэу щытми, хэкІыпІэ кыфагъотынэу мэ-гугъэх.

— ТилофшІапІэкІэ ІофшІлэ-хэр тфигъэкъухэрэп, — еІо Аслъан. — Анахъэу инженер-механик, инженер-технолог, инженер-электрик зыфэпІощт сэнэхъатхэр зиІэхэм тащэкІэ. Непэ тикІэлакІэхэм янахы-бэм экономист, юрист, мене-джер, нэмыкІ сэнэхъатхэр зэ-рагъэгытх. Ар дзеу сІорэп, ау ахэмкІэ ІофшІапІэ гъоты-гъуай, ІофшІэгъэ гъэнэфагъэ зэшІомыхыгъахэу уаштэрэп. Ау еджэныр къэзылукхыгъакІэм опыт тыдэ кыырихыщта? Джы-дэдэм бэдзэрэм нахъ ищы-кІагъэхэр ІофшІэкІо сэнэхъа-тхэр арых. Ау ащ кыкІырэп уемыджэхэнэу. Мары я ІІ-рз классым ис кІэлэцЫкІухэр ти-ІофшІапІэ кызащэхэкІэ, Іоф-шІэным нэІуасэ фэтэшІых, ятэгъэлъэгъу, къафэтэІуатэ. Тадэж кыІуухъанэу шІоигъо-ныгъэ зиІэхэм, ыпкІэ афэтты-нышъ, ІэкІыб къэралыгъом еджакІо зэрэдгъэкІошхэр ятэ-Іо. Италием, Германием кы-кІыхи лЫкІо купхэр тиІоф-шІапІэ кызэкІохэм, ащкІэ зэ-зэгъыныгъэ адэтшыгъ. Кыд-гурзІо, бгъэлэжъэнэу къэпштэ-рэ ныбжыкІэм узэрэдэІэпы-Іэн, лэжъэпкІэ тэрэз зэрэптын, зычІэсыщт унэр зэрэбгъэгъо-тын фаер. ГурытымкІэ лэ-жыапкІэу тІлэр сомэ мин 15 мэхъу. Ау специалист ныбжы-кІэм сомэ мин 20-кІэ Іоф-шІэныр ригъэжъэщт. Ныбжы-кІэхэр къэзэгъыхэу тиІофшІа-пІэ кыІуухъэхэм, ахэм апае унэ афэтшыныу гухэлъхэр тапэкІэ тІлэх.

Аслъан кызырІуагъэмкІэ, химиер кыдэзыгъэкІырэ шы-нагъоу щыт производствэхэм яІофшІапІэ ахахъэрэп. Соля-ная, серная кислота зыфэ-пІощт химиер хъазырэу нэ-мыкІ чІыпІэхэм къарашы-хэшъ, яІофшІапІэ щызэхашІы-хъажы.

лэплэ, ащкІэ юристхэр ти-Іэхэу ІэпыІэгъу кытфэхъух.

Унагъом къэбзэныгъэ илгы-ным пае агъэфедэрэ химическэ пкыгъоухэм якъыдэгъэкІынкІэ мы ІофшІапІэ закъор ары Къы-

нымкІэ ящыкІэгъэ Іэмэ-псы-макІэхэр кыщэнхэу ІэкІыбым кІуагъэу иІофшІэгъухэм кы-таІуагъ. Арэу щытми, хызы-мэтшІапІэм къэбарэу пылтыр кытфалотагъ. Ахэм кызыра-ІуагъэмкІэ, Іофым зэрэхигъэ-хъоштым, зызэрэригъэушъом-бгъуштым, ренэу кІэ горэ кы-зэриугупшысыштым пащэр дэ-мышъхъахэу дэлажэ. ИцІы-фыгъэкІи, иІофшІакІэкІи мы хъульфыгъэм ищытхэу ари-

Шэныгъэ-ушэтын институтхэу Урысыем итхэм ззэгъыны-гъэхэр адырІэу Іоф адашІэ, ре-нэу кІэ горэ яІофшІэн зэрэхалъ-хъаштым пылтых.

— Унагъом къэбзэныгъэ илгыным пае агъэфедэрэ хи-мическэ пкыгъоухэм, парфю-мер-косметическэ продукцием ягъэхъазырын мы уахътэм ыуж-тит, — еІо Аслъан. — Узэ-рытхъакІэщт, узэрылгъэкІэщт, дезинфекције зырыпшыщт про-

гъэхэу «Крот», «Блиц», «Ме-га», «Прогресс» зыфиІохэ-рэр мыхэм яІэх. КыдагъэкІы-гъэ продукциер зэрагъэхъо-рэ Іэмэ-псымэхэр Италием, США-м къарашых. Ащ нэ-мыкІэу, автомат шыкІэм те-тэу Іоф зышІлэрэ Іэмэ-псымэхэу Израиль, Китаим, Германием къащашІыхэрэр кызыІэкІа-гъахъэх. КыдагъэкІырэр зэ-рытыщт къэмланми мыш мэхъанэшхо щыраты. Итеплэ игъэкІлэрэкІэн пылф фирмэм ззэгъыныгъэ дашыгъэу, къэм-ланхэр, ахэм яшъхъетелубэхэр нахъ лъэгъупхъэхэу, Іэрыфэ-гъухэу къарагъэшІых.

блэ федеральнэ шъолырым итыр. ЕтІани кыыхэгъэщыгъэн фае УрысыемкІэ фэдэ анахъ предприятие дэгъуитфым мыр зэрахалытагъэр.

— ТилофшІэн зетэгъэжыа-кІэм, Краснодар краим тэш фэдэ предприятие цЫкІуи 10 итыгъ. Чыжъэу ахэм та-текІын тлъэкІыгъэ. Произ-водствэм кІуачІэу иІэ хъу-гъэмкІэ кытэнэкъокъун Уры-сыем икыблэ итэп сІоми сы-хъуэкъоштэп, — еІо пащэм игуадзэ.

Аслъан тызэрэщигъэгъо-загъэмкІэ, предприятием икъу-тамэ Москва кыщызэІуахы-

гъаІозэ, илъэс пчъагъэм кы-рэкІо.

Пащэм игуадзэу ЛъэпсыкІо Аслъан ІофшІапІэр кызызэ-Іуахыгъэм кыщегъэжыагъэу Іут. Ащ кызырІуагъэмкІэ, хэбзэзэхъокІэу тикъэралыгъо щыкІуагъэм ыуж мы ІофшІа-пІэр кызыІуахынэу хъугъэ. Банкым чІыфэ кыІахи, пред-прияттиер зычІэтыщт унэр къа-щэфыжыгъ. Нэужым егупшы-сэхи, анахъэу республикэм имытэу, цыфхэм нахъ агъэфе-дэщт продукциеу зэрытхъа-кІэщтхэ, зэрылгъэкІэщтхэ хи-мическэ пкыгъоухэм якъыдэ-гъэкІын пыхъанхэу рахъухъагъ. Урысыем мыш фэдэ заводэу итхэм адэжэ кІохэзэ, шыкІэ-амалхэм защагъэгъозагъ, цы-кІу-цыкІуэзэ ІофшІэныр ра-гъэжыагъ. Нэужым ежэ ялабо-раториe агъэлсыгъ, хэшЫкІ зиІэ технологхэр къаштагъэх.

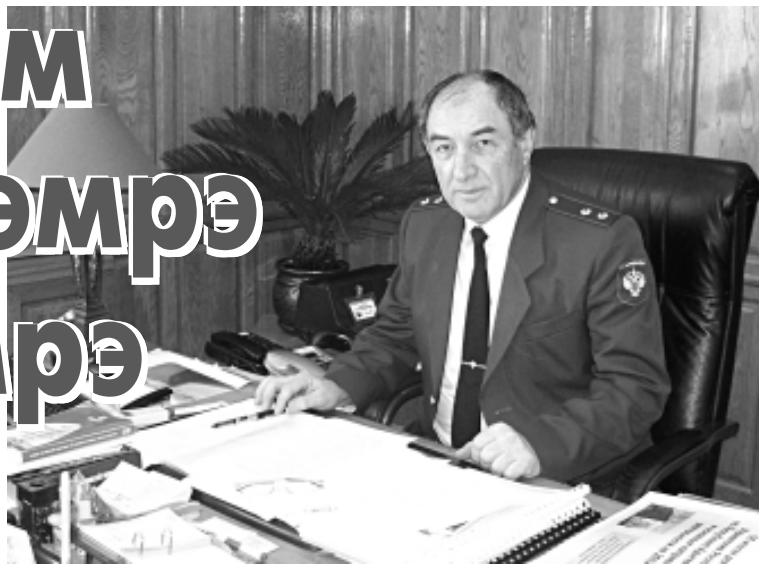
Я 3 — 6-рз нэкІубгъохэр къэзыгъэхъазырыгъэхэр ХЪУТ Нэфсэтрэ КІАРЭ Фатимэрэ.

Сурэтхэр тезыхыгъэр Іэшынэ Аслъан.

УФ-м икьэралыгъо санитар-эпидемиологие кьулыкьу зызэхащэгьэр ильэс 90-рэ мэхьу

Гъэфедаклохэм яфитыныгъэхэмрэ къэбзэныгъэмрэ яухъумаклох

2012-рэ ильэсым Юныгъом и 15-м мы кьулыкьур зызэхащэгьэр ильэс 90-рэ зэрэхьурэр хигъэунэфыкышт. Къэралыгъом ащ фэдэ кьулыкьу илэным лъапсэ фэхьугьэр 1922-рэ ильэсым РСФСР-м инародинэ комиссархэм я Совет ыштэгъэ Декрету «Республикэм исанитарнэ кьулыкьухэм афэгъэ-хыгъ» зыфиорэр ары.

Адыгэ Республикэм исанэпид-

ошхом иветеранхэу, ильэс пчъагъэхэм хьалэлэу мы кьулыкьум шылэжъагъэхэу И.А. Разумевыр, И.П. Гурьныр, М.А. Хьаджымэр, Г.Т. Карпенкэр, А.Ф. Гусейновар.

Цыфхэм япсауныгъэ кьэухьумэгъэным фэшI санэпидкьулыкьум имедицинэ ИофшIэхэр яшIэныгъи аклуачIи шъхьамысхэу сыд фэдэрэ лъэхъани лэ-

зэригъэгъусэнхэ зыкIилъэкIыгъэр.

1981-рэ ильэсым псауныгъэр кьэухьумэгъэным иучреждениехэм язэнэкьокьоу краим шырекIокIыгъэм Адыгэ хэку санэпидкьулыкьум апэрэ чIыпIэр кышыфагъэшъошагъ ыкIи зIэпахырэ Быракъ пльыжыр кыратыгъагъ. 1985-м Урысыем псауныгъэр кьэухьумэгъэнымкIэ и Министерствэ ыкIи СССР-м имедицинэ ИофшIэхэм япрофсоюзхэм я Гупчэ комитет зIэпахырэ Быракъ пльыжыр кыфагъэшъошагъ. 1986-рэ ильэсым Урысыем псауныгъэр кьэухьумэгъэнымкIэ и Министерствэ иколлегие шытегушыIагъэх Адыгэ

Р. ЦыкIумрэ биологие шIэныгъэхэмкIэ доктору А. ЦыкIуныбэмрэ ядиссертациехэм.

1991-рэ ильэсым чъэпыогъум и 5-м Адыгэ автоном хэкум республикэ статус илэ хьугъэ, ащ кыкIэлъыкIоу хэку санэпидстанциер Адыгэ Республикэм къэралыгъо санитар-эпидемиологие лъыплъэнымкIэ и Гупчэ ашIыжыгъ, уахътэм диштэрэ шапхъэхэм ыкIи хэбзэгъэуцугъэхэм атетэу ИофшIэн лъыгъэжIагъ. А ильэсхэм санэпидкьулыкьум иадминистративнэ-лабораторие псезолы 4 агъэуцугъ, районхэм ашыIэ кьутамэхэм яунищ агъэкIэжыгъ, ямылкъу зэрэхагъахьорэм даклоу

1981-рэ ильэсым псауныгъэр кьэухьумэгъэным иучреждениехэм язэнэкьокьоу краим шырекIокIыгъэм Адыгэ хэку санэпидкьулыкьум апэрэ чIыпIэр кышыфагъэшъошагъ ыкIи зIэпахырэ Быракъ пльыжыр кыратыгъагъ.

кьулыкьу итарихъ кызышежъэр 1933-рэ ильэсым мэкъуогъум и 12-р ары — Адыгэ хэку исполкомым и Президиум иунашъокIэ псауныгъэр кьэухьумэгъэнымкIэ район отделым санитарнэ ИофхэмкIэ кьутамэу иIагъэр хэку къэралыгъо санитарнэ инспекции зашIыжыр ары. Апэрэ хэку санинспектору 1939-рэ ильэсым нэс Иоф ышIагъ О.П. Морозовар.

1940-рэ ильэсым районхэм азыфагу санэпидкьулыкьу зэхащэгъ. Ащ иапэрэ врач шъхьэлэгъэр М. Н. Комаровыр ары. 1941-рэ ильэсым Мыекьуапэ фэдэ кьулыкьу илэ хьугъэ. 1943-рэ ильэсым ащ хэтэу агъэпсыгъ хэку санитар-эпидемиологие станцие, фэдэ кьулыкьухэр ащызэхащэгъэх Шэуджэн, Кошхъэблэ, Тэхьутмыкьое районхэм, 1946-м — Красногвардейскэ районым.

1950 — 1970-рэ ильэсхэм кьулыкьум гъэхъэгъэ гъэнэфагъэхэр ышIыгъэх: административнэ-лабораторнэ псезуальхэр илэ хьугъэ, ИофшIэхэм япчъагы, Iэпэлэсэныгъэу ялэми ахъхъагъ. 1952-м ыкIи 1961-рэ ильэсхэм санитар-эпидемиологие кьулыкьухэр къащызIуахыгъэх Джэджэ ыкIи Мыекьопэ районхэм. 1943 — 1978-рэ ильэсхэм мы кьулыкьум ипэагъэх М.Ф. Леоновыр, Л.А. Обуховар, О.Н. Скоробогатовыр, А.И. Шилоносавар, А.С. Фирсовар, Т.А. Хурсинар. Непи шIукIэ ягугъу ашыI врач Iэпэлэсэныгъэхэу В.Г. Седых, А.Н. Ескиным, Л.В. Пономаревым. Мыхэм пэщэ IэнатIэр зышызэрэхъэгъэ ильэсхэм кьулыкьур нахъ агъэпытагъ, республикэм мэхъанэшхо шызиIэ ИофшIэ куп зэгурыIожъ зэхащэн алъэкIыгъ.

Санэпидкьулыкьум итарихъ тыгу кьэдгъэкIыжыгъэ, шIукIэ кыхъэдгъэшыгъэ тшIонгъу тиветеран лъапIэхэу В.Г. Мищенко, Е.В. Нефедовар, Е.Д. Клецковар, А.Г. Липовская, Н.Н. ЦыкIушъэр, В.В. Яценкэр, нэмыкIыбэхэу япшъэрылхэр сыд фэдэрэ лъэхъани зыгъэцкIагъэхэр.

Тыгъупшъэрэп Хэгъэгу зэ-

жъагъэх. Ахэм непэ къахэдгъэщы тшIонгъу Роспотребнадзорым АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ ильэс 30-м ехъугъэу пэщэныгъэ дызезыхьэрэ Аджырэ Аслъан. Ар медицинэ шIэныгъэхэмкIэ доктор, идиссертацие сэнхъатэу «Гигиенэр» зыфиорэм фэгъэхьыгъ. Адыгэ хэку санэпидстанцием иврач шъхьалэу 1979-рэ ильэсым загъэнэфагъэм кышыублагъэу мы кьулыкьур лъэо-енакIэхэм зэпымыоу ащ адищэгъ, экономикэ лъапсэ зIэ лъэбкъушIухэр ышIыгъэх, ИофшIэным шэпхъэшIухэр хильхъагъэх. Охътэ кIэкIым кыкIокI шIыкIа-кIэхэр ИофшIэхэм алэ кырагъэхъагъ, япшъэрылхэм нахъ нэфагъэ ахэлэу, япшъэдэкIыж зэхащIэу лэжъэнхэм Аджырэ Аслъан фишагъэх.

Кьулыкьур шэпхъакIэхэм атетэу Иоф ышIэу зышыригъэжъэгъэ 1980-рэ ильэсыр нахъ кыхъэдгъэщы тшIонгъу, сыда пIомэ а ильэсым экономикэм ылъэныкьокIэ екIоллакIэхэр шыIэныгъэм кыхъэхъагъэх, ахэм атетэу улэжъэным Iэпэлэсэныгъи, шIэныгъи ишыкIэгъагъэх. Ахэр зэкIэ пэщэм IэкIэлъыгъэхэти ары мыщ фэдэ кьулыкьоу Урысыем итхэм ащыщэу апэу, акылыгъэ екIоллакIэ хэлэу, фэдэкъэхьынымрэ бюджетымрэ зэрипхынхэ,

хэку санэпидкьулыкьум ИофшIэн зэрэзэхъагъэм ыкIи ар шысэтыхьIлэу къагъэлъэгъуагъ. Мары ильэс 30-м ехъугъэу а ИофшIэхэм кьулыкьур дэхьирэп. Ащ фэдэу пэщэм ИофшIэныр зэхьIшэн зэригъэкIыгъэм шIуагъэу кыхъыгъэхэм къахэгъэщыгъэн фае ИофшIэнымрэ (практикэмрэ) наукамрэ зэпхыгъэнхэр, ежъхэм

ушэтын зэфэшъхъафхэми загъэушъомбгъугъ.

Аджырэ Аслъан икIэщакIоу Адыгеим шызэхащэгъ УшэтыпIэ лабораторнэ гупчэу лъэхъаным диштэрэ оборудованиекIэ зэтгъэпсыхъагъэр. 2001-рэ ильэсым кышыгъэжъагъэу Иоф ашIэ ДНК-ушэтынкIэ Гупчэу «Геном» зыфиорэм, ШIэныгъэхэм-

ГъэIорышIапIэм непэ нэбгырэ 74-мэ Иоф щашIэ, ахэм ащыщэу 55-мэ лъыплъэн-уплъэкIун пшъэрылхэр агъэцакIэ. Къэралыгъо гражданскэ кьулыкьушIэхэм зэкIэми апшъэрэ гъэсэныгъэ яI, апшъэрэ медицинэ гъэсэныгъэ ззыгъэгъотыгъэр нэбгырэ 24-рэ.

янауцнэ ИофшIагъэхэр агъэхъазырынхэр кызырадэхъугъэр ары. Ахэм зыкIэ ащыщ Аджырэ Аслъан идокторскэ диссертациеу «Совершенствование научных основ организации и управления деятельностью государственного надзора в современных условиях» зышъхьэр. Темыр Кавказым ит республикэхэм ясанэпидкьулыкьухэм ятарихъкIэ ар апэрэ докторскэ диссертациеу хьугъэ. Мы кьулыкьум ИофшIагъэхэр лъапсэ афэхъугъэх медицинэ шIэныгъэхэмкIэ кандидатэу

кIэ Урысые Академием и Къэбэртэе-Бэлъкъар научнэ гупчэ тыкъэзыушъхьэрэ дунаим ИофгъэхэмкIэ институт илабораторие. А лъэхъаным, уахътэм бэкIэ ыпэ ишъыгъэ, Адыгэ Республикэм иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан иунашъокIэ республикэм игъэцкIэкIо хабзэ икьулыкьухэу къэралыгъо лъыплъэн, уплъэкIун пшъэрылхэ зIэхэм яИофшIэн гъэзеклогъэным фэгъэгъэ Межведомственнэ комиссия агъэнэфэгъагъ. Ащ пэщэ фашIыгъ Аджырэ Аслъан. Джа-

шыгъум санэпидкьулыкьум ИофшIэхэм яшIэныгъэхэм ахэгъэхъогъэным шэпхъэ гъэнэфагъэ хэлэу хьугъэ, республикэм ичIыплэ зэфэшъхъафхэм социальнэ-къэбзэныгъэ лъыплъэнхэр ащашIэу аублагъ. Ащ фэдэ ИофшIагъэм шIуагъэу хэлъыр кьэлъэгъуагъ 2002-рэ ильэсым Адыгеим шыIэгъэ псыкыным ильэхъан: цыфхэр зэрэхэмыкIодагъэхэм имызакъоу, зэпахырэ узхэри къаутэкIыгъэхэп.

2005-рэ ильэсым санитар-эпидемиологие кьулыкьум нэмыкI статус илэ хьугъэ, ыцIи зэблахъугъ. Къэралыгъом шызэхащэгъ шэфаклохэм яфитыныгъэхэр кьэухьумэгъэнхэмкIэ ыкIи цыфхэм яшIагъэ нахъышIу шIыгъэным лъыплъэгъэнымкIэ федеральнэ кьулыкьу (Роспотребнадзор). А ильэс дэдэр ары Роспотребнадзорым Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэIорышIапIэ тилэ зыхьугъэри. Ащ хъхъэх учреждение шъхьалэу Мыекьуапэ дэтыр, районхэм ащыIэ чIыплэ кьутэми 4-р ыкIи псауныгъэр кьэухьумэгъэнымкIэ федеральнэ учреждениеу «АР-м къэбзэныгъэмрэ эпидемиологиерекIэ и Гупчэу («ЦГиЭ») кьутэми 4 зIлэр.

Сыд фэдэрэ ИофшIэни гъэхъагъэ хэлэу гъэцкIэгъэныр зэлытыгъэр ащ шылажъэхэрэр ары. Республикэм исанитар-эпидемиологие кьулыкьу мы лъэхъаным ИофшIэ 500-м ехъу шэлажъэ, ахэм ащыщэу нэбгыритIур шIэныгъэхэмкIэ докторых, зыр медицинэ шIэныгъэхэмкIэ кандидат, нэбгыри 6-р псауныгъэр кьэухьумэгъэным изаслуженнэ ИофшIэх, нэбгырэ 12-мэ шытхъуцIэу «Псауныгъэр кьэухьумэгъэным иотличник» зыфиорэр къафагъэшъошагъ, врач 14-мэ ыкIи гурыт медицинэ ИофшIэ 6-мэ апшъэрэ категории яI.

ГъэIорышIапIэм непэ нэбгырэ 74-мэ Иоф щашIэ, ахэм ащыщэу 55-мэ лъыплъэн-уплъэкIун пшъэрылхэр агъэцакIэ. Къэралыгъо гражданскэ кьулыкьушIэхэм зэкIэми апшъэрэ гъэсэныгъэ яI, апшъэрэ медицинэ гъэсэныгъэ ззыгъэгъотыгъэр нэбгырэ 24-рэ. ГъэIорышIапIэм ренэу шызэхащэгъ егъэдэжнхэр, ахэм яшIуагъэкIэ ИофшIэхэм яIэпэлэсэныгъэ хагъахъо. Ящытхъу арагъалозэ мыщ шэлажъэхэсэныгъат хэшIыкIышхо физи-Ихэ Л.А. Долэр, Л.В. Скобченкэр, Е.С. Коваленкэр, И.С. Коваленкэр, С.В. Мануйловар, С.Н. Анпиловар, А.Е. ШъхъакIэмыкьор, О.В. Горюхинар, нэмыкIыбэхэри.

АР-м къэбзэныгъэмрэ эпидемиологиерекIэ и Гупчэу иврач шъхьалэр С.А. Загородний. Мыщ шылажъэхэрэм ягугъу кьэпшIын хъумэ хэбгъэунэфыкIын фае, тэ тигъэIорышIапIи игъэхъагъэхэм ахэм ялахъышIу зэрэхъэлъыр. ШIукIэ ягугъу кьэпшIыныр атэфэ Iэпэлэсэныгъэшхо зыхэлэ ИофшIэхэу Н.Д. Труфановар, М.Н. Айтэчыкьом, Н.С. Хъыштым, Е.Х. Даурым, Д.Ю. Шъэожым, Т.Д. Лисичкинам, М.Ш. Сихъум, О.С. Воронцовар, С.А. Щэлбаим, нэмыкIыбэхэри.

Непэ амалэу тилэр кызыфэдгъэфедзэ хэдгъэунэфыкIы тшIонгъу Роспотребнадзорым АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ цыфхэм ярзэныгъэ тхыгъэхэр ренэу кызырэлукIэхэрэр, ахэм ягумэкIыгъохэр зэшIохыгъэнхэмкIэ Iэпылэгъу зерафэхъухэрэм фэшI. Ахэм тэ мэхъанэшхо ятэты, сыда пIомэ цыфхэр ары тызфэлажъэрэр.

Илона ДИМАЕВА.
Роспотребнадзорым АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ ипресс-кьулыкьу

АДЫГЭ ШЪУАШЭМ И МАФЭ ИПЭГЪОКИ

Шъукъеблагъэх тизэхыхъэ

Адыгэ шъуашэм и Мафэ ятлонэрэу тиреспубликэ шыагъэунэфыкышт. Мыекъуапэ ипчэгү шъхьалэу Лениным ыцлэ зыхьырэм юныгъом и 28-м пчыхъэзэхыхъэр шыклошт. Адыгэ Республикэм щыпсэурэмэ ямызакъоу, Къэбартэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Краснодар краим, Іэклиб хэгъэгумэ къарыкыгъэхэр ащ хэлэжьэштых.

ащыгъэу дунаим концертхэр къыщатых. Тьдэ тыктуагъэми, тишъуашэ зэкІэми ашлодах, тьартистхэм къагоуцохъэ зэ сурэтхэр атырахымэ, мэгүшлох.

МэфэкІ тиІэми, хьакІэмэ тапэгъокІыми адыгэ шъуашэр зышыгъхэм Іофтхьабзэр къагъэдахэ. Олимпиадэ джэгунхэу Лондон шыкІуагъэхэм медальхэр къащызыхыгъэ Валерий Пономаренкэм шыгъу-пастэр пзыгъохыгъэхэм ащыщых къэшъуакІохэу Мэкъоо Альбинэрэ Пшыжъ Марианнэрэ.

— Мамыр шыаІкІэр зыщыпытэ Адыгэ Республикэм хьакІэр щэгъэлъапІэ, нэгүшлоу шыпэгъокІых, гъэхьагъэ зышыгъэм игушъуагъо шыдагощы.

иартистхэм бэкІэ ташэгугъы.

— Адыгэ шъуашэр лъэпкъым ынап, итарихъ, — къелуатэ «Налмэсым» ихудожественнэ пашэу, Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеимрэ Темыр Осетиерэ янароднэ артистэу М. Къулэм. — Адыгэ шъуашэр тиартистхэм

— Шъукъеблагъэх адыгэ шъуашэм и Мафэ! — аІо Мэкъоо Альбинэрэ Пшыжъ Марианнэрэ. — Тыкъэщыошт, тыуджышт, лъэпкъым инамыс дгъэдэхэшт.

Сурэтым итхэр: **къэшъуакІохэу Мэкъоо Альбинэрэ Пшыжъ Марианнэрэ.**

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэр» лъэпкъ шъуашэм и Мафэ изэхъшэн икІэ-щакІу. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Академическэ къэщыокІо ансамблэу «Налмэсыр» ащ гъусэ къыфэхъугъ. Хабзэм икыулыкъу-шІэхэри, общественнэ зэхыхъэхэри Іофтхьабзэм къыхэлэжьэштых.

Адыгэ Хасэм зэхъшэкІо купэу шыхадзыгъэм нэгырэ 11 хъхьагъ. Бэгъушгъэ Адамэ тхьамэ-тэгъур зэрихьашт. Чэмшгъо Гъазый, Шъхьэлэхъо Аскэр, Хъунэгэ Чэтибэ, Нэгъуцу Аслъанэ, Хэкужэ Адамэ, Абыдэ Хьисэ, Цышэ Заудин, Къулэ Мыхьамэд, Кобл Сергей, нэмыкІхэми зэхъшэн Іофыгъо-

хэр агъэцкІэштых. Адыгэ Хасэм итхьаматэу Бэгъушгъэ Адамэ зэ-ІукІэм зэрэщыхыгъэунэфыкыгъэу, адыгэ шъуашэм идэхьагъэ, къэбарэу пылгыр пчыхъэзэхыхъэм къы-щалотэшт, модэм пылхэм къэгъэлъэгъонхэр зэхъшэштых. Сурэ-тышІ-модельер цІэрыІоу СтІашъу Юрэ иІофшІагъэмэ ащыщхэри зэ-ІукІэм щытлэгъуштых.

Адыгэ къэралыгъо университетым, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым, Мыекъопэ къэралыгъо гуманитарнэ-техническэ колледжым, нэмыкІ еджапІэхэм ястудентхэм яІэ-пІэсэныгъэ къыщагъэлъэгъошт. Ансамблэ цІэрыІоу «Налмэсым»

ТЕАТРЭМРЭ ИЛЪЭСХЭМРЭ

Зыщеджагъэхэм спектаклэхэр къыщагъэлъэгъоштых

Узыщеджагъэу, гум хихыгъэ сэнэхъатыр зыщы-зэбгъэгъотыгъэ къалэм илъэс 30-м нахьыбэ тешІэжыгъэу укІонышъ, спектаклэхэр къыщыбгъэлъэгъонхэр къыбдэхуыныр хэта зымыгопэщтыр? Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэ иартистхэр мэфэкум Санкт-Петербург ежъагъэх.

— Тэ тызыщеджгъэ лъэхъаным къалэм Ленинград ыцІагъэр, — еІо Лъэпкъ театрэ ирежиссер шъхьалэу Кукэнэ Муратэ. — Щы-

Іэныгъэм зэхъокІыныгъэхэр фэхъугъэхэми, тьеджапІэ шІукІэ тыгу къэкІыжы.

Лъэпкъ театрэ ипашэу Зыхъэ

Мэлайчэт, Адыгеим инароднэ артисткэу Уджыхъу Марыет, Адыгеим итеатрэхэм яІофышІэхэм я Союз итхьаматэу Зыхъэ Заурбий Ле-

нинград щеджагъэх. ЗыцІэ къетІуагъэмэ ягъусэх артистхэу Даур Жаннэ, Лыунэ Асыет, Жъудэ Аскэрбий, Джымэ Заремэ, Нэхэе Адамэ, Ахьмэт Артур, нэмыкІхэри. Спектаклэхэу «Тартюфымрэ» «Псэ-лтыхъохэмрэ» Санкт-Петербург къыщагъэлъэгъоштых.

Урысыем шыкІогъэ зэнэкъокъум Лъэпкъ театрэ хэлажыи текІоныгъэр къызэрэдиыхъгъэм фэшІ къыфагъэшшошгъэ ахъщэр ары С.-Петербург зэрэІуагъэхэр. Зыхъэ Мэлайчэт, Уджыхъу Марыет, Лыунэ Асыет, нэмыкІ артистхэм Мыекъуапэ къагъэзэжэмэ яеплывкІэхэм ташагъэгъознэу тьалъэугъ.

Литературэ ІофыгъохэмкІэ Лъэпкъ театрэм шылэжъэрэ Къуижъ Нэфсэт купым игъус. Зэгъэпшэнхэр ащ ышІынхэр икІасэшъ, къэбарэу къытфилотэштхэр гъэшІэгъон хъуштхэу тэлытэ.

Юныгъом и 15-м «Тартюфыр», и 16-м «Псэлтыхъохэр» тиартистхэм къагъэлъэгъоштых, и 18-м тькьалэ къагъэзэжышт.

Сурэтым итхэр: **«Тартюфым» хэлэжьэрэ тиартистхэр.**

СПОРТЫМРЭ ЩЫІЭНЫГЪЭМРЭ

ЦІэрыІохэр шагъасэх

Тэхъутэмыкьоёе районым спортыр шІу щалъэгъу. ДзюдомкІэ, самбэмкІэ, урым-рим бэнакІэмкІэ, футболымкІэ, атлетикэ псынкІэмкІэ, нэмыкІ спорт лъэпкъ-хэмкІи гъэхъагъэ зышыгъэр макІэп. КІэлэегъаджэхэм, тренерхэм щытхъур зыфалоу ахэтыр бэ.

— БжъэшІо Рэмэзанрэ Еутых Муратрэ сикІэлэегъаджэх, — къелуатэ Адыгеим ифутболист цІэрыІоу, мыекъопэ «Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьалэу Натхъо Адамэ. — Спортым изакъоп тызыфагъасэщтыгъэр. Адыгагъэ тхэлъыныр зэкІэми апшъэу алыгътэщтыгъ.

Мышгъэ Муратэ, Пэрэныкьо Аслъанэ, Батмэн Хьалидэ, ГуІэтыжъ Вячеслав, нэмыкІхэм А. Натхъор адеджагъ, спорт зэнэкъокъухэм зэ-

рахэлажэщтыгъэхэр ашІогъэшІэгъонэу къалотэжы.

ГутІэ Руслъан Щынджыи кІэлэегъаджэу Іоф щышІагъ, ыгъэсагъэхэр къыфэразэхэу ыдэжъ къэкІох. БжъэшІо Рэмэзани, Еутых Мурати, ГутІэ Руслъани Адыгэ Республикэм щыкІорэ спартакиадэхэм ахэлажэх, апэрэ чІыпІэхэр къыдэзыыххэрэм ащыщых. Натхъо Адамэ икІалэу Амир джыри кІэлэеджакІоми, «Зэкъошныгъэм»

ГутІэ Руслъан, Еутых Мурат, БжъэшІо Рэмэзан.

хэтэу футбол ешІэ, Урысыем ихъшыпыкыгъэ ныбжыкІэ командэ аштагъ. Испанием, Англием, Европэм инэмыкІырэ хэгъэгумэ ащылагъ. — Астрахань тыщыІ, тирайон

имэфэкІ тыхэлэжъэн тІэкІыштэп, — еІо Натхъо Адамэ. — Сезыгъэ-джагъэхэм, районым щыпсэурэмэ мэфэкІым пае гъэзетымкІэ сафэгүшІо ешІоигъу.

НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбий.

Зэхъыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, Іэклиб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

**Редактор
шъхьалэр
ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редактор
шъхьалэм
иапэрэ гуадзэр
МЭШІЛЭКЪО
Саид**

**ПшъэдэкІыжъ
зыхьырэ
секретары**

**ХЪУРМЭ
Хъусен**

**Редакциер
зыхъшыІэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шъхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкІыжъ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхъаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын ІофхэмкІэ,
телерадиокъэтын-
хэмкІэ ыкІи зэлъы-
ІэсыкІэ амалхэмкІэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чІыпІэ гъэІоры-
шІапІ, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4156
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2763**

Хэутыным
узыщыІэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкІэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00